

ЗВІТ
про проведення атестаційного екзамену
зі спеціальної освіти та логопедії
(освітня програма: 016.01.01 Логопедія
для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти)
на кафедрі спеціальної та інклюзивної освіти
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка,
(випуск 2024 р., денна форма навчання, бакалаврат)

Відповідно до «Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка», затвердженого Рішенням Вченої ради Університету від 25 квітня 2024 року, протокол №6, з метою комплексної перевірки й оцінки теоретичної і практичної підготовки студентів IV курсу денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю: 016 Спеціальна освіта, спеціалізацією: 016.01. Логопедія на факультеті психології, соціальної роботи та спеціальної освіти з 17 червня по 20 червня 2024 року відбувся атестаційний екзамен (далі - АЕ) зі спеціальної освіти та логопедії.

Склад екзаменаційної комісії:

Омельченко І.М. – голова ЕК, доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України.

Мартинчук О.В. – член ЕК, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Бабич Н.М. – член ЕК, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Лопатинська Н.А. – член ЕК, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Савченко Н. М. – член ЕК (представник роботодавця), директор ДНЗ № 580 «Ольвія» м. Києва.

Косянчук А.Д. – секретар ЕК, викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Підготовка до атестаційного екзамену

Для проведення у чотирьох підгрупах АЕ дистанційно підготовлено всю необхідну документацію з матеріалами:

- тестові завдання, логопедичні практичні кейси, які розроблені на основі змісту освітньої програми 016.01.01. Логопедія та власного практичного досвіду викладачів кафедри, які вчасно обговорено й затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти,
- наказ про допуск до іспиту,
- списки членів ЕК,
- зведені відомості щодо виконання навчального плану,
- комп'ютерне оснащення, інтернет-мережеве сполучення платформи Zoom.

Варто додати, що тестові завдання зі спеціальної педагогіки, логопедичні практичні кейси до комплексного атестаційного екзамену були завчасно повідомлені студентам під час останньої екзаменаційної сесії та окремі кейси проаналізовано на консультаціях, які були перед екзаменом. До блоку питань з кожного курсу рекомендовано список літературних джерел.

У підготовчий до АЕ період викладачами завчасно надавалися: кваліфіковані консультації з фахових дисциплін, інформація про особливості дистанційного проведення іспиту в умовах воєнного часу з передбаченням повітряних тривог, вимог щодо змісту і характеру відповідей студентів, технічних питань авторизації в ЕНК.

Головою ЕК – Омельченко І.М., д. психол. н., проф., та секретарем комісії – Косянчук А.Д. перевірено всі особові справи 42 випускників бакалаврату, зокрема відомості про складання студентами іспитів і заліків відповідно до навчальних планів за весь період навчання на першому рівні вищої освіти.

Хід та наслідки атестаційного екзамену

До комплексного іспиту було допущено всіх студентів двох груп ЛОГб-1-20-4.0д і ЛОГб-2-20-4.0д четвертого курсу денної форми навчання, які успішно виконали навчальний план.

Всі чотири іспити розпочалися дистанційно у визначені графіком терміни (17.06.2024 – перша підгрупа, 12 осіб; 18.06.2024 – друга підгрупа, 11 осіб; 19.06.2024 – третя підгрупа, 11 осіб; 20.06.2024 – четверта підгрупа, 8 осіб).

Якісна і кількісна характеристика результатів атестаційного екзамену

Результати проведеного АЕ засвідчили, що всі випускники бакалаврату виявили достатньо високий рівень сформованості компетентностей у сфері спеціальної освіти та логопедії, фахових знань, умінь та навичок з дисциплін спеціальної педагогіки і логопедії.

Аналіз тестових завдань, усних відповідей з розв'язання логопедичних кейсів, заслуханих членами ЕК, засвідчив, що студенти засвоїли загальні теоретичні засади спеціальної педагогіки та галузеву специфіку професійної логопедичної діяльності в системі інклюзивних, спеціальних закладів освіти для учнів з порушеннями мовлення. Зокрема, на достатньо високому рівні було:

- висвітлено сутність сучасних термінологічних понять «логопедія», «діяльність логопеда», «логопедичний висновок», «логопедичний супровід»,

«логопедична діагностика», «характерна симптоматика», «характеристика мовленнєвого порушення», «ознаки порушення», «причини порушення», «загальний недорозвиток мовлення», «рівні ЗНМ», «просодична сторона мовлення», «рецептивне мовлення», «експресивне мовлення», «сенситивність», «салівація», «дисфонія», «дислексія», «дисграфія», «кінетичний праксис», «сигматизм», «моторна та сенсорна алалія», «невротичне та неврозоподібне заїкання», «дизартрія», «стратегія логопедичної допомоги» тощо та надано вичерпне пояснення;

- розкрито особливості: голосоутворення звуків [л], [л'], [р], [х], [с], [к] та ін., етапи звукоутворення (постановка, автоматизація, диференціація, закріплення) з наданням прикладів практичного характеру;

- проаналізовано характерні помилки при різних видах дисграфії, дислексії з визначенням причин та представлено різноманітні види корекційних завдань (вправ) як з метою пропедевтики, так і усунення таких помилок;

- розкрито характерні помилки при різних видах заїкання, алалії, дизартрії з визначенням причин та представлено стратегію діагностичної та логокорекційної роботи при зазначених порушеннях мовлення;

- охарактеризовано специфіку порушень звуковимови з урахуванням нормотипового вікового розвитку, симптоматики особи та ключові положення логопедичного висновку;

- обґрунтовано комплекс доцільних стратегій логопедичного впливу та супроводу за конкретними логопедичними висновками порушень читання, писемного мовлення, звуковимови;

- охарактеризовано функції та систему корекційно-розвиткових індивідуальних та групових занять з дітьми з ООП у закладі дошкільної та початкової освіти;

- розкрито принципи, зміст та особливості особистісно зорієнтованого консультування батьків, котрі мають дошкільників (учнів початкової школи) з порушеннями мовлення з урахуванням провідної ролі системного логопедичного супроводу;

- висвітлено організаційні та методичні аспекти діяльності логопеда (вихователя, асистента вчителя) інклюзивних та спеціальних закладів освіти.

Випускники-бакалаври достатньо повно, старанно, конкретно, з виділенням головного, значущого, з підкріпленням особистої рефлексії розкривали зміст логопедичних завдань аргументованими міркуваннями державною мовою. Відчувалося, що отриманий впродовж чотирирічного навчання логопедичний багаж кожного студента став значущим і продуктивним, надійною основою для здійснення професійної діяльності і здобуття (в майбутньому) другого магістерського рівня.

З урахуванням зазначеного, відповіді студентів оцінено з суми двох позицій (письмового виконання тестових завдань і усної відповіді за логопедичним кейсом).

Слід зазначити, що значно кращі знання виявили студенти, які поєднують навчання і діяльність у спеціальних та інклюзивних закладах освіти.

Високий рівень підготовки продемонстрували студентки: Богун М., Гаврилюк О., Куцелапа К., Воїнкова О., Ляшенко В., Ярошевська А., Мордованюк Д., Михайлюк М., Маслун А., Дробович В., Кибиш Т., Павлусь Г., Лозинська В., Михальченко М., Мошина В.

Кількісні показники результатів проведення комплексного атестаційного екзамену зі спеціальної педагогіки та логопедії наступні:

- 15 студентів здали на «відмінно»;
- 8 студентів здали на «дуже добре»;
- 7 студентів здали на «добре»;
- 12 здали на «задовільно».

Висновки

Узагальнюючи результати складання АЕ, можна відмітити, що всі 42 студенти успішно склали комплексний атестаційний іспит з фахових дисциплін і засвідчили достатньо високий рівень теоретичної та практичної підготовки, що відповідає кваліфікаційним вимогам спеціальності 016 Спеціальна освіта, спеціалізації 016.01. Логопедія, зразкової в Україні освітньо-професійної програми «Логопедія», гарантом якої була член екзаменаційної комісії – кандидат педагогічних наук, доцент Бабич Н.М., нині гарантом є член екзаменаційної комісії – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Лопатинська Н. А.

Доволі успішній, організаційно структурованій діяльності членів ЕК впродовж чотирьох днів сесії сприяла ретельно продумана і налагоджена дистанційна робота у зручному інтерфейсі Zoom. З одного боку, всі студенти доєдналися завчасно з метою перевірки онлайн-зв'язку і мережевих можливостей інтернету, отримали кваліфіковану консультацію щодо організаційних і технічних питань. З другого боку, іспит розпочався без затримок, студенти працювали злагожено на робочих місцях, не було повітряних тривог, стабільним був інтернет, що у підсумку дало можливість повною мірою розподілити час і надати відповіді на тестові й усні завдання). Важливим показником успішності стала і відсутність розбіжностей у підході щодо оцінювання членами ЕК фахових компетентностей здобувачів бакалаврського рівня, а також надзвичайно кваліфікована, ретельна, добросовісна організаційна робота зав. кафедрою – Мартинчук О.В. (доктора пед. наук, доцента) і секретарки ЕК – Косянчук А.Д.

Рекомендації

Перспективи підтримки зразкової освітньої програми «Логопедія» можливі через:

- зростання мотивації у студентів щодо надання якісної допомоги особистості з особливими освітніми потребами, зокрема з особливими мовленнєвими потребами у відповідності до запиту та необхідності у

логопедичних, педагогічних послугах інклюзивних і спеціальних закладів освіти;

– сприяння підвищенню наукової активності студентів, активного їх залучення до наукових шкіл українських фахівців спеціальної освіти, психології, популяризація досліджень український вчених зі спеціальностей та спеціалізацій з логопедії, спеціальної психології а також до участі у різних заходах українського і зарубіжного рівнів за участі провідних науковців у цій царині;

– сприяння у здобутті вищих рівнів професійної компетентності логопедичного фаху за допомогою практико-орієнтованого вправління в центрі «Логотренажер».

Голова ЕК

доктор психологічних наук, професор,
провідний науковий співробітник відділу
психолого-педагогічного супроводу дітей
з особливими потребами

Інституту спеціальної педагогіки і психології

імені Миколи Ярмаченка НАПН України
ОМЕЛЬЧЕНКО

| Ірина

20.06.2024 року